

CISG DANIŞMA KURULU* GÖRÜŞÜ NO. 7**

CISG Madde 79 Uyarınca Tazminat Ödeme Borcundan Sorumsuzluk

Atıf yapma usulü: CISG-DK Görüşü No. 7, CISG Madde 79 Uyarınca Tazminat Ödeme Borcundan Sorumsuzluk, 2007. Raportör: Profesör Alejandro M. Garro, Columbia University School of Law, New York, N.Y., ABD.

CISG-DK tarafından 12 Ekim 2007'de Wuhan, Çin Halk Cumhuriyeti'nde yapılan on birinci toplantıda kabul edilmiştir. Bu görüşün çoğaltılması izinlidir.

Bu görüş, 23 Nisan 2007'de vefat eden sevgili dostumuz, meslektaşımız ve hocamız Profesör Peter Schlechtriem anısına adanmıştır.

Başkan, JAN RAMBERG

Üyeler, ERIC E. BERGSTEN, MICHAEL JOACHIM BONELL, ALEJANDRO M. GARRO, ROY M. GOODE, JOHN Y. GOTANDA, SERGEI N. LEBEDEV, PILAR PERALES VISCASILLAS, INGEBORG SCHWENZER, HIROO SONO, CLAUDE WITZ

---

* *Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması Danışma Kurulu (CISG-DK), Pace Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nin Uluslararası Ticaret Hukuku Enstitüsü ve Queen Mary Londra Üniversitesi Ticaret Hukuku Araştırmaları Merkezi tarafından desteklenen özel bir girişimdir. CISG-DK, Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması'nın (CISG) anlaşılmasına yardımcı olmak ve yeknesak bir biçimde yorumlanmasını yaygınlaştırmak ve desteklemek amacıyla kurulmuştur.*

Haziran 2001 tarihinde Paris'teki kuruluş toplantısında, Almanya Freiburg Üniversitesi'nden Prof. Peter Schlechtriem üç yıllık süre için CISG-DK'nın Başkanı olarak seçilmiştir. Queen Mary, Londra Üniversitesi'nin Ticaret Hukuku Çalışmaları Merkezi'nden Dr. Loukas A. Mistelis Sekreter olarak seçilmiştir. CISG-DK şu kişilerden oluşmaktadır: Prof. Em. Eric E. Bergsten, Pace Üniversitesi; Prof. Michael Joachim Bonell, Roma La Sapienza Üniversitesi; Prof. E. Allan Farnsworth, Columbia Üniversitesi, Hukuk Fakültesi; Prof. Alejandro M. Garro, Columbia Üniversitesi, Hukuk Fakültesi; Prof. Sir Roy M. Goode, Oxford; Prof. Sergei N. Lebedev, Rusya Federasyonu Ticaret ve Endüstri Odası Deniz Hukuku Tahkim Komisyonu; Prof. Jan Ramberg, Stockholm Üniversitesi, Hukuk Fakültesi; Prof. Peter Schlechtriem, Freiburg Üniversitesi; Prof. Hiroo Sono, Hokkaido Üniversitesi Hukuk Fakültesi; Prof. Claude Witz, Saarland ve Strasburg Üniversiteleri. Kurul'un üyeleri Kurul tarafından seçilir.

Sonraki toplantılarda, Prof. Pilar Perales Viscasillas, La Rioja Üniversitesi; Prof. Ingeborg Schwenzer, Basel Üniversitesi ve Prof. John Y. Gotanda, Villanova Üniversitesi yeni üye olarak seçmiştir. Wuhan, Çin Halk Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilen on birinci toplantıda Prof. Dr. Eric Bergsten, Pace Üniversitesi Hukuk Fakültesi CISG-DK başkanı ve Prof. Sieg Eiselen, Güney Afrika Üniversitesi Özel Hukuk bölümü sekreter olarak seçilmiştir.

** Bu Görüş Stj Av. Başar Kırka (Yegin Çiftçi Avukatlık Ortaklığı, İstanbul Bilgi Üniversitesi 2013-2014 Willem C. Vis Uluslararası Farazi Ticari Tahkim Yarışması Takım Üyesi) tarafından tercüme edilmiş, Prof. Dr. Yeşim M. Atamer, İstanbul Bilgi Üniversitesi tarafından kontrol edilmiştir.

CISG Madde 79

(1) Taraflardan biri yükümlülüklerinden birini ifa etmemesinin, denetimi dışında kalan bir engelden kaynaklandığını ve bu engeli, sözleşmenin kurulması anında hesaba katmasının veya engelden ve sonuçlarından kaçınmasının veya bunları aşmasının kendisinden makul olarak beklenemeyeceğini ispatlaması halinde ifa etmeden dolayı sorumlu tutulmaz.

(2) Taraflardan birinin yükümlülüklerini ifa etmemesi, sözleşmeyi kısmen veya tamamen ifa etmek ile görevlendirdiği bir üçüncü kişinin ifa etmemesinden kaynaklanıyorsa, bu tarafın sorumluluktan kurtulması ancak;

(a) Fıkra 1 uyarınca sorumluluktan kurtulmuş olduğu takdirde ve,

(b) Görevlendirmiş olduğu kişiye 1. fıkra hükmünün uygulanması durumunda görevlendirilen kişi de sorumluluktan kurtulacak olduğu takdirde mümkündür.

(3) Bu maddede öngörülen sorumluluktan kurtulma, engelin var olduğu dönem için geçerlidir.

(4) İfa etmeyen taraf, engeli ve kendisinin ifa kabiliyeti üzerindeki etkilerini diğer tarafa bildirmek zorundadır. Bu bildirim, ifa etmeyen tarafın engeli bildiği veya bilmesi gerektiği andan itibaren makul bir süre içinde karşı tarafa ulaşmazsa, ulaşmama olgusundan kaynaklanan zararı ifa etmeyen taşır.

(5) Bu madde, tarafların bu Antlaşma uyarınca tazminat talebi dışındaki herhangi bir hakkını kullanmasını engellemez.

GÖRÜŞ METNİ

1. Madde 79, satıcının ayıpsız mal teslim etme yükümlülüğü dahil olmak üzere, herhangi bir yükümlülüğünü ifa etmeyen tarafı tazminat ödeme sorumluluğundan kurtarır.

2.1. İfanın hiç veya gereği gibi gerçekleştirilmemesi üçüncü bir kişinin ifa etmemesinden kaynaklanıyorsa, madde 79, sözleşme tarafının sorumluluktan kurtulması için üçüncü kişiyle arasındaki ilişkinin doğasına göre farklı şartlar öngörmektedir.

2.2. Taraflardan biri, sözleşmenin tamamının veya bir kısmının ifası için üçüncü bir kişiyi görevlendirmiş olsa dahi madde 79(1) uygulanır.

a. Genel olarak; satıcının kendi elemanları, çalışanları ve satıcıya ham madde veya yarı işlenmiş madde temin edenler gibi satıcının riziko alanındaki bir kimse ifa yükümlülüğünü ihlal ederse satıcı, madde 79 uyarınca sorumluluğundan kurtulamayacaktır. Aynı kural; alıcının kendi elemanları, çalışanları ve alıcının sözleşmeden doğan borçlarını yerine getirmekle yükümlü diğer kişiler için de geçerlidir.

b. İstisnai hallerde, taraflardan birinin, üçüncü kişiyi seçmesi veya denetlemesi mümkün değilse bu üçüncü kişinin hareketlerinden veya hareketsiz kalmasından madde 79(1) uyarınca sorumlu tutulmaması mümkündür.

2.3. Taraflardan biri, sözleşmenin tamamının veya bir kısmının ifası için bağımsız bir üçüncü kişiyi görevlendirdiği hallerde madde 79(2) uygulanır. Böyle bir durumda, sorumluluktan kurtulmak isteyen sözleşme tarafı, madde 79(1)'de öngörülen şartların hem kendisi hem de bağımsız üçüncü kişi için sağlandığını ortaya koymak zorundadır.

3.1. Hal ve koşullarda meydana gelen, makul olarak öngörülmesi beklenemeyecek ve ifayı aşırı derecede zorlaştıran ('hardship') değişiklikler, madde 79(1) anlamında bir "engel" olarak değerlendirilebilir. Madde 79'un lafzı, "engel" terimini ifayı kesin olarak imkansızlaştıran bir vakıyyla açıkça eş tutmamaktadır. Dolayısıyla, aşırı ifa güçlüğüne düşen taraf, madde 79 uyarınca sorumluluktan kurtulmak için aşırı ifa güçlüğüne ileri sürebilir.

3.2. Mahkeme veya hakem heyeti, madde 79 kapsamındaki bir aşırı ifa güçlüğü halinde, CISG ve CISG'in dayandığı genel prensiplerle uyumlu olacak şekilde başka bir koruma sağlayabilir.